

GAZETA HUNEDOAREI

ORGAN INDEPENDENT CULTURAL, SOCIAL ȘI DE INFORMAȚII

ABONAMENTUL:

pe un an . 100 Lei || pe 3 luni . 25 Lei
pe 6 luni . 50 Lei || un exemplar 2 Lei

APARE SĂPTĂMÂNAL

SUB CONDUCEREA UNUI COMITET DE REDACȚIE

ADMINISTRAȚIA:

Deva, Strada Regina Maria 12

Pericol național.

Ni se înstreinează poporul de legea strămoșească.

Duminecă în 16 l. c. pe malul Murășului a avut loc trista ceremonie a botezării pe credința baptistă a mai multor persoane din oraș și de prin satele din jur. Se vede că lumea și chiar preoțimea, în preocupările lor de tot felul nu dă atenția cuvenită acestei mișcări pornită cu scop bine definit în păturile largi ale poporului de cătră dușmani puternici, care exploatează și nepăsarea conducătorilor și ignoranța celor conduși în favorul aceluși scop, care este dușman bisericii și neamului. Am avut ocazia tristă să asist la un act pe care nu-l voiu uita nici când.

O ceată de oameni, mai multe femei și copii, decât bărbați, ascultau cu vădită evlavie la câțiva „frați”, care se perânda să le citească și răstălmăcească citate din biblie, zăpăcindu-le mințile cu explicații false, fără legături logice între ele, care însă toate concludau înspre ai determina să abandoneze credința de până acum, după părerile lor greșite și să se „pocăiască” de păcate, urmându-le lor, „adevărații apostoli”.

O astfel de stare de lucruri este imposibil să ne lase nepăsători. Comitem cea mai mare crimă față de fii și nepoții noștri, dacă nu intervenim urgent, preoți și mireni, luându-și fiecare partea lui de muncă metodică și sistematică pentru combaterea acestei primejdii naționale, până încă nu e prea târziu. Energiile folosite în lupte confesionale și politice aici și-ar găsi plasamentul cel mai efectiv. Hrana sufletească de care sunt însetate păturile cele care aleargă după acești lupi îmbrăcați în piele de oaie, trebuie să fie dată din abundență de cătră oameni chemați și cu tragere de inimă cătră popor.

Ajutorul autorităților trebuie să sosească la timp, acolo, unde se simte nevoia mai mare. Măsuri negative nu pot avea efectul dorit și nici o propagandă numai eclesiastică. Toate păturile sociale trebuie să lucreze mână în mână, cu puterea cuvântului și cu fapta creștinească, ca să se contrabalanseze acțiunea dezastruoasă. Să pornim o mișcare puternică de pocăință în cadrele bisericii strămoșești, dându-i forțele și ajutorul necesar pentru regene-

rarea reclamată de spiritul timpului. Adevărata dragoste creștinească să ne unească pe toți, pentru munca de salvare a sufletelor rătăcite, care în lipsă de orien-

tare și ajutor se pierd atrăgând după sine în abisul îngrozitor și pe alții.

Partea a două a acțiunii, care cade în sarcina autorităților, ar fi demascarea intereselor materiale pe care le urmăresc vânzătorii de suflete și pe care naivi aderenți n'au de unde le cunoaște.

Cine are urechi de auzit să audă. (M.)

Serbarea de încheiere a cursurilor de vară dela școala normală.

DI Ministru Dr. C. Anghelescu în Deva.

Cei 250 de învățători, din toate județele țării câte 2—4, după o muncă rodnică și efectivă de 6 săptămâni, bogată în rezultate în toate privințele, au părăsit orașul nostru, ca întorcându-se la căminurile lor să beneficieze de odihna binemerită, ca peste o lună să poată începe munca lor de apostolat.

Sâmbăta, în 15 l. c. s'au încheiat cursurile de perfecționare în cele 16 specialități de lucru manual și meserii conduse de dnii Sacsu inspector și Sporea directorul școlii normale, aranjându-se din lucrurile confecționate o expoziție frumoasă și foarte bogată, cu programă de încheiere, la care a ținut să ia parte și șeful suprem al învățământului, DI ministru Dr. C. Anghelescu, apoi dl administrator al Casei școlilor Aliseanu, dl prof. Minovicu, dl insp. reg. șef I. Bratu, dl insp. inv. prim. P. Petrescu și toți dnii revizori și subrevizori din întreaga regiunea IV. Sibiu.

DI Ministru a sosit la ora 11 cu trenul personal, primire oficială, conform dorinței Dsale, nu s'a făcut. Ajuns la școală a vizitat mai întâi expoziția. În sala de gimnastică au fost expuse lucrările din următoarele specialități:

1. Răchitărie: coșuri diferite și mobile împletite artistic.
  2. Rotărie: Un car tip dobrogean și alte părți de vehicule și multe lucruri agricole.
  3. Dogăria: Butoaie, putine, ciubere și vane de scaldă.
  4. Tâmplăria: Mobile dela cele mai simple până la cele de lux, lucrate cu gust și precizie; vâpsite, lustruite și nevâpsite.
- În cele două săli mari ale școlii de aplicație se găseau următoarele specialități:
5. Lăcătușerie, 6. Sculptură națională în lemn, 7. Tinichigerie, 8. Demoplastică. (Împăiatul animalelor), 9. Frângherie, 10. Împletituri de sfoară, 11. Împletituri de paie, rafie și papură, 12. Modelaj din lut, 13. Cartonaj, 14. Aparat de fizică.

Toate acestea prezentând serii de lucrări uzuale, dela cele mai simple până la cele mai fine și mai complicate.

DI ministru împreună cu toți oaspeții au privit cu multă satisfacție și mulțumire lucrurile expuse, exprimându și la multe din ele chiar admirația lor.

A urmat apoi serbarea de încheiere, cu un program de 15 puncte.

Dnii directori ai cursurilor au făcut dările de seamă, dl Saxu în privința lucrărilor tehnice și dl Sporea în privința conferințelor, din care s'au ținut în total 39.

DI ministru a răspuns, arătând care este rostul acestor cursuri în legătură cu noua lege școlară, mulțumind tuturor; directori, măestrii și învățătorilor cursiști, pentru munca depusă și promite că să va îngriji ca cursiștii să primească uneltele de lipsă, ca să-și poată instala ateliere la școlile lor. Restul programei a fost cântece școlare, coruri și dansuri naționale din toate regiunile țării.

După festival a urmat masa comună, care s'a luat la internatul școlii normale. În vorbirea ținută de dl ministru la masă, răspunzând toastelor ridicate de câte un învățător din fiecare provincie și de cătră un maestru, între altele a vorbit și despre sufletul care este foarte mult în școala românească și care nu trebuie și nu poate fi pus în funcție de situația grea materială a învățătorilor. Oare cei opsute de mii de eroi cari ne-au dat România Mare, și-au precupețit viața lor? Eu aș fi cel mai fericit, spune dl ministru, dacă aș putea să ajut după merit corpul didactic printr'o salarizare corespunzătoare nevoilor vieții, s'a și făcut în aceasta privință ce s'a putut și se va face pe viitor mai mult. În anul viitor, am asigurarea dlui ministru de finanțe, se vor da iarăș îmbunătățiri de leafă, dacă nu 70 procente cel puțin 50 procente, dar aceasta nu pentru a duce suflet în școală, căci sunt conștinși, că ceia ce a făcut această școală, n'a făcut nici o altă școală din lume, afară de aceea din Japonia.

Cuvintele dlui ministru, spuse din inimă și cu convingere vădită, au făcut impresie adâncă asupra tuturor celor care le-au ascultat.

După masă imediat, dl ministru însoțit de dl prefect și dl inspector șef al regiunii Sibiu, au plecat în automobile la Orăștie.

Învățătorii au plecat cu trenurile de noaptea, cu 4 vagoane speciale cătră toate centrele țării, ducând cu sine și obiectele confecționate la cursuri, ca o vie dovadă a hărniciei lor.

Programul primei expoziții și târg de apicultură ardelenescă.

Aranjată de societatea de apicultură ardelenă în zilele 6, 7, 8 și 9 Septembrie anul 1925.

I. Scopul expoziției și târgului.

Scopul expoziției și târgului: Desvoltarea și ridicarea apiculturii și industriei apicole pe teritoriile anexate, răspândirea cunoștințelor speciale „Incurajarea desfacerei mierei”. Prezentarea sistemelor noi de creștere, uneltelor materialelor, articolelor de apicultură și literaturii speciale.

La expoziție se vor premia numai familii de albine și obiectele expuse din teritoriul anexat, cele expuse din alte regiuni vor putea primi numai diplomă.

II. Grupele expoziției și târgului.

1. Grupe: Albine; II. Stupi; III. Mașini, unelte și materii de apicultură IV, Mierea și ceara, V. Mierea și ceara prelucrată; VI, Literatură, preparării, planuri etc.

III. Premii.

În fiecare grupă a expoziției vor fi la dispoziția comitetului de apreciere medalii de aur, argint și bronz, premii în bani și diplome.

IV. Observațiuni.

1. Locul expoziției! Cluj, Strada Andrei Mureșan 10, în casa și grădina Societatea Agrară Ardeleană. 2. Taxa de expoziție: suprafața de 1 metru patrat, baza sau pe pereți, pentru membru 200 Lei, pentru alții 300 Lei. Acei, care vor pune la dispoziția aranjatorilor mierea sau ceara expusă, nu vor plăti taxa de expoziție, numai taxa de asigurare contra focului și spargerei. Cererile pentru locuri vor fi satisfăcute în rândul anunțurilor. 3. Cantitatea minimală a mierei expusă 3 kg. 4. Taxa de asigurare contra focului și spargerei după fiecare valoare de 1000 Lei. 10 Lei, care suma se va achita împreună cu taxa de expoziție. 5. Anunțuri se vor trimite împreună cu taxa de expoziție și asigurare în ziua de 15 August 1925, la secretariatul Societății de apicultură

Ardeleană Cluj, Strada Andrei Mureșan No. 10. 6. Obiectele pentru expoziție se vor trimite până în ziua de 1 Septembrie. 7. Transportul dela gară se va face din partea firmei de transport Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii 26, în prețul de 15 Lei după fiecare 100 kg. 8. Emblemele participanților. Participanții precum și funcționarii vor procura, în loc de bilet de intrare, o emblemă, care reprezintă albine și al cărei preț va fi 350—150, 100—20 și 10 Lei, după cum va fi din aur, argint, aramă sau alamă. Această emblemă va fi trimisă și ca amintire, pe prețul de mai sus. 9. Tantieme de vânzare: Se va plăti după fiecare vânzare sau comandă 2% în casa expoziției, contra chitanței. Vânzările se vor putea face și din partea biroului de expoziție și târgului.

10. Despăgubirea. Aranjatorii vor griji de păstrarea obiectelor expuse. Cu toate acestea nu sunt răspunzători pentru pierderea obiectelor sau pentru daune care se vor face în cursul transportului sau expoziției.

11. Deslușirile necesare în legătură cu expoziția și târgul va da secretariatul Societății de Agricultură Ardeleană Cluj, Strada Andrei Mureșan No. 10.

EXPOZIȚIA NAȚIONALĂ DE PRODUSE ÎN STIL ROMÂNESC.

Sub Președinția D-nei Clotilda General Averescu.

Societatea Pentru Ocrotirea Tinerelor Fete din București a organizat a Expoziție Națională de produse în stil românesc în Parcul Carol, între 25 August până la 10 Septembrie.

În Pavilioanele din Parc se vor expune obiecte lucrate în stil românesc ca: cusături, broderii, covoare, și obiecte de lemn sau ceramică, etc.

Biletul pentru vizitarea expoziției costă 42 Lei și posesorul participă și la tragerea premiilor de circa jumătate milion, constând dintr-un automobil „Ford”, un dormitor de palisandru o sufragerie din lemn afumat, cusături naționale în valoare de 60.000 Lei și alte obiecte.

Pe lângă biletul de mai sus s'au mai pus

în vânzare și bilete a Lei 105, la cari sunt anexate certificate de călătorie cu 75% reducere pe C. F. R. dela oricare stație din țară până la București și înapoi.

Beneficiul ce se va realiza din vânzarea biletelor va servi exclusiv la terminarea clădirii căminul studentelor Spiru Haret din București, care din lipsa de fonduri stă neisprăvită.

În vederea scopului urmărit, suntem convingși că toți locuitorii țării ne vor da concursul pentru aducerea la bun sfârșit a acestei opere.

Casa arde, baba se piaptână.

Pecând noi, Români, divizați în două confesiuni și vre-o duzină de partide politice, cu și fără rost, ne certăm ca țiganii înaintea cortului pe chestii confesionale, politice, economice, sociale și mai nu știu câte chestii, străinătatea își joacă mendrele subversive aici la noi acasă, lucrând la subminerea Statului nostru pe toate căile posibile, trăgându-ne pe sub nas sfoara cu miere a comunismului, socialismului, antisemitismului, a baptizmului ș. a. m. d.

O știm și ne place a ne mândri naintea străinătății, că citadela ocrotitoare a noastră în decursul veacurilor ni-a fost *credința strămoșească*, sub oblăduirea căreia am înfruntat cele mai grozave vijelii, venite asupra capetelor noastre ca *neam*, ca *popor*. Cu durere trebuie să constatăm însă, că această citadela, slăbită încâtva la 1700, azi-azi iarăși este supusă unei grele încercări, cu atât mai dureroasă, deoarece țaria sufletească a poporului nu mai reprezintă acea s'âncă de granit ca în trecut; credința în legea strămoșească devine din zi în zi mai slabă, mai melabilă. Numai astfel se poate explica faptul, că o nouă credință începe a se vădi cu desul succes în sufletele țaranului, credința *baptistă*.

Predicatorii acestei credințe noi, oameni simpli, fără multă judecată asupra răului ce cauzează viitorului poporului lor, ademeniți de frazeologii străine, cutreeră satele și orașele, acaparând noi adepți religiei profesate de ei. Și rezultatul e, că foarte mulți credincioși ai bisericii străbune se lapadă de aceasta,

Răvașe doftoricești.

(Despre păzirea sănătății.)

De: Dr. Andrei Iliescu.

(Continuarea și sfârșitul.)

În coptura, pe care o scoate din piept un ofticos sunt milioane de sămânțe ale ofticeii. Dacă omul bolnav scupește pe unde apucă, coptura aceea se usucă se preface în praf (colb) praful e dus de vânt în casă, pe blide, în gura d-tale și a mea, și ne putem îmbolnăvi. Vedeți d-v. cum e omul. Când stați în biserică, știți tare bine, că nu e voie să fumați; dar tot așa de bine știți, că nu e bine să stușiți pe jos și totuși tot stușiți o seamă dintre d-v. Acum și în gări și în școale și în toate părțile aveți să vedeți afișuri, că nu e voie să stușiți pe jos, pentru că celce stupește poate fi ofticos și prin asta poate premejdii pe ceilalți. La noi sunt afișele acelea, dar nimeni nu se ține de învățăturile din ele, după cum nu se ține multe învățături bune, cum ar fi de pildă, că omul înspre folosul lui e bine să nu se îmbete. În America este însă o țară în care, dacă te prinde stupind pe drum, te amendează întâi cu 5 franci, a doua oară cu 25 și la urmă te și închide.

Cu toate celelalte boale molipsitoare e tot așa: sămânța lor se poate răspândi în aer și poate premejdii sănătatea altora. Pe aiur ea această primejdie a fost înțeleasă de toți și s'au făcut legi care apără pe cei sănătoși, după cum ați văzut c'a făcut statul acela din America.

— După aer, apa e cea mai trebuincioasă hrană. Tot omul știe, că de foame tot poate răbda, dar de sete nu, după cum nu poate nici atâta să nu răsuflă. Pentru că omul să fie sănătos are însă nevoie nu numai de aer curat, ci și de apă curată. Și apa mai ales la țară, se poate ușor murdări cu

sămânța tuturor boalelor. Să luăm drept pildă tot tifosul și oftica. V'am spus, că la tifos, sămânța boalei e în ceiacei ese din omu afară; v'am mai spus, că la țară materia e aruncată ori unde. Acolo se usucă. Când plouă, apa o moaie din nou, șuvoiul o ia și o duce și el încotro curge; dacă în cale întâlnește o fântână rău făcută, se scurge în fântână, iar oamenii, cari beau apă din fântâna aceea, se îmbolnăvesc de tifos, fără să priceapă de unde și cum le-a venit boala, și dau vina numai pe Dumnezeu, ca și când Dumnezeu ziditorul, și nu omul, ar fi capul tuturor răutăților. Tot așa-i și cu oftica. Bolnavul stupește ori și unde; ploaia moaie și desface stupitul lui și îl duce ca și adineoarea, într'o fântână ori într'un isvor, iar noi cei sănătoși căpătăm boala bând apa asta, că sămânța ofticeii vine dela unu, care-a stupit cale de o poștă de noi. Și tot așa-i cu toate boalele molipsitoare. Iată o pildă:

Într'un sat cu 800 de suflete se iscă tifosul în câteva case și după două săptămâni 150 de oameni se îmbolnăvesc de boala aceasta. Doctorul a băgat de seamă, că numai într'o mahala din sat erau bolnavii și că aceia mahala bea apă din trei fântâni, care se aflau împrejurul lor, La casa de lângă fântâni zăcean 2 bolnavi de tifos tănuții de 4 săptămâni. A mai băgat de seamă doctorul, că s'a întins mult după ploaie. Ce se întâmplase? La casa celor dintâi bolnavi, nu era latrină și ce ieșea din ei afară era aruncat în grădină. Câtă vreme n'a plouat, n'a fost nimica; după ploaie însă, toată materia încărcată cu sămânța boalei a fost dusă de șuvoiu în fântâni. A trimis doctorul apă din fântâni la București și s'a găsit în ea sămânța tifosului.

— Fără aer și fără apă nu-i viață, dar nici fără pământ nu poate fi; pe pământ trăim și din el scoatem toate bunătățile lumii acesteia. Dar și

pământul e câte odată pricină de rele, pricină de boale, și tot din pricina noastră a oamenilor. Tot ceace-i murdar în lume, de om e murdărit și după cum omul face cu mâna ori cu munda lui totul pentru trai, tot așa din neștiință ori de nechibzuință, poate face ori aduce pricina tuturor relelor. Omul toarnă, varsă la voia întâmplării tot ceiace lui nu-i este de trebuință, toate murdăriile. Din o casă cu un om bolnav de-o boală lipicioasă, murdăriile se aruncă afară fără nici o socoteală; murdăria se face cu timpul una cu pământul, iar cine lucrează pe urmă în acel loc, poate să se îmbolnăvească.

Cea mai bună dovadă că în pământ se găsesc sămânțele multor boale, e faptul că dacă desfundăm un loc pentru săparea unui șanț ori pentru clădit o casă, se iscă între lucrători multe cazuri de friguri. Tot în chipul acesta se întâmplă și cazuri de tifos, oftică, bubă neagră și altele.

* * *

Cum adică, — să nu mai suflăm, să nu mai bem apă, să nu mai mâncăm, să nu lucrăm pământul, de frică de boale? Dacă nu le om face toate acestea, atunci murim fără să ne îmbolnăvim!

Nu-i așa; nu trebuie omul să nu facă toate cele de mai sus de frica boalelor; să le facă pe toate, căutând însă să aibă aer curat, hrană curată, pământ nemurdărit, ori dacă le are pe toate proaste să știe ce să facă pentru a nu cădea.

Pentru că omul să nu se îmbolnăvească niciodată de boalele de care se poate păzi, adică de oftică, de tifos, de anghină, de vărsat, de coriu, de scarlatină, de tuse măgărească, de holeră, ciumă, și încă de multe altele, ar trebui să se facă următoarele:

1) Să aibă o casă mai încăpătoare în care să stea numai omul, și nu clae peste grămadă. Casa aceasta să aibă uși bune, ferestre cu geamuri de

Îmbrățișând noua credință. Chiar și în orașul nostru Deva, numărul baptilștilor se sporește zi de zi. Ceea ce n'au putut face dușmanii noștri cu arma, caută s'o facă pe calea credinței. Și ne întrebăm, care să fie cauza că poporul nostru, care în trecut a fost atât de conservativ în credința sa, azi se lasă așa de ușor influențat? Cum de în trecut păstorii sufletești ai acestui popor, simpli în personalitatea lor și cu pregătiri foarte puține, erau în stare să-și mențină turma încredințată lor și a nu lăsa să se rătăcească nici o oaie, iar azi, păstorii cu cele mai profunde pregătiri teologice, doctori în ale științei, pierd zi de zi din turma cuvântătoare?

Cum se face, că în trecut modestele bisericuțe de lemn erau arhipline de credincioși, iar astăzi, bisericile pompoase stau aproape goale? În orice ram al vieții sociale, știința aduce progres, pecând în credință, să vede că aduce regres, dovadă lăfșirea baptizmului.

Oare nu au și azi la îndemână păstorii sufletești aceiaș armă de convingere, pe care au avut-o cei vechi. Nu aceiaș evanghelie se propagă și azi ca în trecut? Și pentru ce atunci regresul? Iată o enigmă pe care a o deslega sunt chemați cei sus puși, și o vor putea deslega foarte ușor, dacă vor ține cont de cântarea: „toată grija cea lumească dela noi s'o lăpădam“. Când biserica și fețele bisericesti nu vor mai face politică militantă, ci pur bisericască; când schimbătorii de bani, precupeții și fariseii se vor smerii ca Vameșul, când altarul și amvonul în multe locuri, nu vor mai fi privite numai ca un ce care asigură o poziție socială oarecare, ci ca locuri chemate de-a edifica și transforma sufletele auditorului, imposibil ca poporul nostru să nu-și revină la realitate. Când intelectualii vor înțelege, că locul lor, în Dumineci și sărbători, nu este în restaurante și locuri de plăcere, ci în mijlocul poporului, în biserică, spre a-i fi spre exemplu, când mamele își vor învăța copiii cum să se roage dimineața și seara, când „biblia“ va ține locul de frunte în biblioteca femeii, iar nu romanele de senzație, când repausul Duminecal se va estinde asupra tuturor birturilor și restaurantelor,

sticlă, care să se poată deschide în toate zilele, ogiac (coș), deasupra zcoperișului, ca să nu-i vie tot fumul în casă.

2) La casă să albă latrină bună, în care să nu poată scârma toate pasările și rama toți porcii; latrina să fie făcută la destulă depărtare de fântână, pentru ca dintrânsa să nu chiffească murdăria.

3) Fântâna să fie cu ghizdele bune, acoperită bine, pentru ca să fie ferită de orice necurățenie.

4) Apa de băut să fie limpede, fără miros, să nu fie nici sălcie, nici dulceagă.

5) Să nu stupească omul la voia întâmplării, ci să se deprindă să aibă stupitoarea lui, și mai presus de toate să se deprindă a nu stupi, că nu-i așa de greu pe cât se pare.

6) Să-și altoiască toți copiii.

7) Să asculte sfaturile celor ce știu mai mult decât el, în tot ce se atinge de boale lipicioase și să facă ce i se spune.

8) Să umble îmbrăcat cum trebuie, după timp și vreme.

9) Să se hrănească bine, că cel mai sărac om are la gospodăria lui aproape tot ce-i trebuie.

10) Să muncească din răspuțeri un timp de vreme și apoi să se dea odihnei alt timp de vreme.

11) Să se sece din sate și din preajma satelor toate băltoagele puturoase dătătoare de boale.

12) Să fie cumpătați la toate, și la muncă și la mâncare și mai ales la băutura.

Dar îmi veți spune: Cum să le facem noi toate acestea, când suntem săraci și ne lipsesc multe și de toate?

Omul, când vrea, multe poate, de se miră și el singur de cum le-a putut face. Un om se învață dela altul, când vrea. Cercați de faceți măcar o parte din cele ce vă spun și veți vedea că e bine.

fie la sate, fie la orașe; când iubirea adevărată de neam se va infiltra în inima fiecărui Român și nu va plana numai pe pelița buzelor, atunci credința strămoșească ne va fi iarăși citadela de odinioară. Dacă însă toate acestea nu se vor face în curând, vom plânge ca odinioară Profetul la râul Babilonului.

Dar și până la înăptuirea celor de mai sus ne întrebăm, oare n'ar fi consult, ca să se înființeze pe lângă Episcopii câte o școală de „predicatori“ anume crescuți, ba chiar *orduri*, ca bunăoară al iejiților, cari predicatori să cutreere satele și orașele pentru contrabalansarea propagandei subversive, care amenință existența noastră ca popor și ca Stat?

Mai puțină politică și iubire de aur în biserică, dar mai multă credință și devotament. S.

Vorbirea dlui Oprea dir. șc. de Meserii Mizil la serbarea încheierii cursiștilor de vară.

Domnule Ministru,

De când s'a ivit omul pe pământ, s'a ivit munca, căci ia este principiul de viață. Lucrul pe care îl produce individul pentru societate se numește meserie și alegerea ei este influențată principialmente de înclinația individului, de cererea societății în anumite forme de lucru.

Alegerea unei meserii are așa de mare însemnătate, atât pentru fericirea vieții individului, cât și pentru prosperitatea societății, că ne îndreptățeste să o considerăm de interes social.

Pentru ca individul se poate da prin capacitatea sa atât calificativ cât și cantitativ, trebuie și se cere ca educația și antrenarea lui să înceapă de mic copil. Numai atunci își va putea da seama de momentul sosit, de înclinația, de talentul, de vocațiunea lui.

Copilul lăsat în voia lui, dacă este sănătos, nu poate sta neastâmpărat. Observă ce fac cei mari și cearcă în felul lui să facă și el așa. Dela vârsta de 4—5 ani îl vezi că face ceva: căsuțe din bucăți de lemn, sau scândurele, face pachetele cu nisip și adună fel de fel de pietricele frumoase și ciobulete de sticlă și le așează în rafturi improvizând prăvălii. Sapă și aiongează prădinite de flori cu crăcuțe miei, cărând cu cutii de chibrituri tot ce se poate căra. Improvizează telefoane cu cutii goale de vacs, chibrituri și altele. Nimic nu îl mulțumește mai mult decât atunci când îi consideri munca în serios, sau când îi ajutor, azi când îl pui să ajute în treburile mai serioase. Deci aceasta pomire a copilului trebuie încurajată mai mult. Până mai acum, toate sforțările au fost îndreptate numai spre sforțarea minții, în dauna trupului. Munca manuală era considerată de mulți ca înjositoare, ca rușinoasă, mai ales la noi, unde amintirea robilor singuri meșugari pe vremuri, nu este ștearsă de tot. Omul la casa lui se ferea și încă se mai ferește, să nu îl vadă lumea când aduce apă, când taie lemne și când se duce cu coșu în oraș spre a-și cumpăra cele necesare gurii. Deși nu-i convine, nu-l ajută veniturile sale, ține câte o servitoare numai și numai spre a-i aduce apă, dacă nu o are în curtea sa.

Învățarea unei meserii a fost și mai este încă privită de mulți ca o umilință, nu numai a băiatului, dar și a familiei și părintele face această ultimă încercare, plin de rușine, atunci când vede că copilul său a pierdut ani de zile cu școala și are să devie cu derbedeu și un rău. Dela un timp sistemul de educație s'a schimbat, Dumnezeu ne-a dat o țară mare, frumoasă și bogată, pentru care s'a făcut mari sacrificii, din cauza lipsei de industrie, dar

purta de grijă și ne-a dat și un om care s-a remarcat prin neobosița sa. Acest om și'a neglijat tot al său și vād de copiii noștri și de noi chiar. Acest om pe lângă că a aprins facla luminei în cel mai mic sătășor din țara românească, dovadă este colosalul număr de școli ce a zidit dela temelie, pentru care și poartă numele de mare constructor, a aprins și dorul de muncă, prin marele număr de școli de meserii ce a înființat, punând și baze solide de personalului respectiv.

Nu s'a oprit numai aci cu partea practică și iacă-ne strânși la o laltă, aci la Deva, câte 4—5 învățători din fiecare județ, care reprezintă țara întreagă și ni-sa pus la îndemână locuință, masă, unelte și materiale sub conducerea energicului și ne-obositului Domn Insp. Saxu ajutat de Dl Dir. N. Sporea însoțiți dnii de specialitate care să vă arătăm și să vă învățăm câte o meserie, căci înapoiindu-vă fiecare în comuna și județul Dvoastră, veți lepăda haina, veți ridica mânicile cămeșei la cote, după cum ați procedat aci și lucrând Dvoastră dascălul, omul de frunte al satului, cu copiii cu mititei (care ei singuri doresc așa ceva) pe lângă că veți forma generațiile viitoare, veți face ca munca să fie considerată și veți forma pe adevăratul gospodar care îl doarește Dl Ministru Anghelescu, părintele școalelor noastre. Și acest gospodar va ști să își pună o obadă și spiță sau o leucă la carul său cu care, își stânge recolta după câmp, iar în timpul iernei va ști să își facă o masă, scaun și alte lucruri necesare gospodăriei lui și în felul acesta individul va fi oprit de la pornirile rele ca: cărciumă, cafele, jocuri de cărți și trândăvii fără margini și va fi îndreptat la meserie în timpul liber. Nu trebuie să ne fie rușine a munci, căci pe fereasta omului muncitor, se uită sărăcia de afară dar nu îndrăznește a intra înăuntru.

Munca este legea existenței noastre, ia dă omului obișnuința aptitudinea și inteligența indispensabilă spre a ne conduce prin stâncile vieții aceștia și trebuie să ne punem la muncă cu toți, spre a ne putea menține în lupta economică începută cu ardoare între popoare. Căci meseriile sunt avuțiile unei țări și cine le desconsideră este un dușman al patriei sale. Astăzi lupta nu se mai dă în câmp deschis ca pe timpul lui Mihai Viteazu, când vitejia și forța fizică avea cuvântul.

Astăzi lupta se dă pe apă, pe sub pământ prin aer, cu mașini, care mașini sunt produsul industriei și țara care va avea industrie mare va fi mai puțin sacrificată și ca să avem industrie se cere dela Dvoastră Domnilor Învățători, care formați caracterile să le îndrumați la meserii.

Deci să ne nizuim sufletește, lipsiți de gânduri ascunse și să întipărim în mintea generațiilor ce se ridic, dorul de meserii pentru binele nostru și al țării, rugând pe Dumnezeu să dea ani mulți și fericiți marelui constructor de școli spre a duce și mai departe opera începută.

Iar d-voastră D-lor Învățători, noi maestri de la acest curs vă spunem să mergeți sănătoși la căminurile d-voastră, să duceți și să răspândiți în toată țara românească dorința D-lui Ministru, adică: dragostea și iubirea de muncă și meserii căpătată de la noi, care v'am arătat.

— Dl avocat Dr. George Martonossy și-a mutat biroul advocațional din casele Dlui Avocat Dr. S. Schulhof, în casele proprii din Deva, Piața Gh. Barițiu No. 4. unde în fiecare zi între orele 10-12 și 16-18 stă la dispoziția O. clientșii.

INFORMAȚIUNI.

— M. S. Regele Ferdinand I., la 27 Aug. împlineste etatea de 60 ani. Cu această ocaziune se pregătesc serbări în întreaga țară.

— Logodnă. Dl inginer *Băltenoiu* și d-șoara Alice de *Vöröss* logodiți, Lupeni.

— Numiri. Dl. Ioan Olariu, fost consilier financiar în Deva, a fost numit notar cercual la Cârșif.

— În atențiunea profesorilor. La școala medie de Stat din Iia, jud. Hunedoara, se caută doi profesori cu diplomă pentru catedrele: 1. Matematică-Fizică-Chimie. 2. Română-Franceză-Germană, cărora li-se asigură, pe lângă salariul legal, un onorar de câte 10,000 L. anual. *Direcțiunea școlii.*

— Accident mortal. Locuitorul Hărdan Ioan din comuna Grădiște, mergând călare spre Orăștie, calul i- s'a speriat de ceva, trântind pe călăreț la pământ, cu așa tărie, încât nefericitul a încetat din viață.

— Comisiunea pentru revirirea locuințelor și-a reînceput activitatea. Ședințe se țin în fiecare Vineri la orele 2 p. m.

— Precum suntem informați, pentru alegerile camerei agricole din județul nostru, s'au prezentat trei liste, una a Partidului Național, cu semnul *coasa și secera*, alta a Partidului Liberal cu semnul *crucea* și a treia a Partidului Averescan, cu semnul *steaua*.

— Cinematograful orașenesc rulează în fiecare Marți, Joi și Duminică cele mai interesante filme.

— Bătăie. Indivizii Moț Iosif și Josan Vasile din comuna Fintoag, în urma unor certe, s'au luat la pâruală, în decursul căreia, Josan a fost astfel rănit, încât a trebuit internat în spital.

— La posta din Simeria s'au descoperit unele defraudări, cam la fel cu cele descoperite mai demult la Deva, susținându-se bani din epistole.

— Incendiu. În ziua de 13 l. c., din cauze necunoscute încă, a fost mistuită de foc întreaga recoltă de grâu, ca 50-60 q., a ciangăței Văd. Ana Sebesiyén din Deva.

— Accident. Iohana Friger din localitate trecând pe strada Pr. Carol, a fost lovită de un butoiu căzut de pe o căruță, în așa mod, încât i-a rupt piciorul.

— Ce face beția. Cantonierul Păcurar Nicolae din Pricaz, venind noaptea dela Orăștie, unde se cherchelise binișor, a fost surprins pe linie și tăiat de tren.

— Liceul maghiar „Kun“ din Orăștie a fost predat Direcțiunii liceului „Aurel Vlaicu“ din acel oraș.

— Consiliul de ministri a decis ca Blajul să fie capitala județului Diciosânmartinului.

— Cantrolorul de tren, Pițigaia, de pe linia Hațeg-Caransebeș, a ademenit pe o fetiță abea de 14 ani, urcându-o pe trenul ce venia spre Hațeg, violându-o în mod bestial.

— În cele 90 birturi din Petroșeni, într'un singur an s'a consumat beuturi alcoolice în valoare de 30 milioane Lei. Fericit Canaan mai e și România-Mare, cu deosebirea doar, că în loc de lapte și miere, curge gârlă rachiu. Românii își rup oasele muncind, iar străinii adună milioanele.

— În Banat jugărul de pământ a dat 18—25 q. grâu, ba unui țaran i-a dat 31 q.

— Banditul Munteanu a fost împușcat de jandarmi. Tovarășul său însă, Tomescu, a scăpat și și-a pierdut urma.

— După o statistică mai recentă, s'a constatat că pe globul pământului nostru se vorbesc 800 limbi, dintre cari în Europa 89.

— Asociațiune învățătorilor români din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, și comitetul central al societății „Fondul Gheorghe Lazăr“, convoacă a 7 a adunare generală a Asociației pe zilele de 6, 7 și 8 Septembrie a. c., în Timișoara, sala prefecturii județene. Congresiștii vor avea reducere de 75 la sută pe cfr. Fiecare participant va plăti la plecare jumătate bilet, care va servi și la reîntoarcere.

— Comuna Săracsău din județul Alba de jos se va încorpora la județul nostru.

— Alegerile pentru Camera Agricolă se vor ține Marți în 25 l. c. Deoarece votarea este obligatorie pentru fiecare alegător, atragem atențiunea tuturor, cari cred a fi îndreptățiți a avea drept de vot, să se intereseze dacă sunt luați în liste. Cei luați în listele de alegători să se prezinte la votare necondiționat, ca să nu fie amendați pentru neprezentare.

— Dela Camera de Comerț și Industrie Deva. Aducem la cunoștință celor interesați în 23 August—3 Septembrie a. c. se ține la Bratislava un arg al adunării împreună cu o expoziție de prădărit. Vizitatorii cari se află în posesiunea unei legitimații a țărului se bucură de o reducere de 33% la călătoria pe căile ferate Cehoslovace. Legitimațiile se pot primi la acest consulat cehoslovac Cluj în contra achitării sumei de Lei 100. și îndreptățește pe vizitatorii la o călătorie în Cehoslovacia fără viză.

— Ordin circular către toți Dnii directori și diriginți ai școlilor din jud. Hunedoara. Pentru anul școlar 1925—26 vi se recomandă următoarele cărți: Pentru cl. I. Abecedarul de Dl. inspector C. Stan și I. Giorănescu. Aritmetică de P. Dulfu sau Maria Beni-Palade. Cl. II. Citirea de M. Sădoveanu sau Petre Dulfu. Aritmetica de P. Dulfu. Geografia de I. Sântimbrean sau C. Sporea. Cl. III. Citirea de M. Sădoveanu. Aritmetica de Petrescu și G. V. Constantinescu. Gramatică de Pătrașcu, Petrescu și I. Lupu. Geografia României de P. Dulfu. Cl. IV. Citirea de M. Sădoveanu, C. Stan sau Petre Dulfu. Aritmetica de P. Petrescu. Gramatica de P. Petrescu. Geografia Continentelor de P. Dulfu. Cărțile să se procure din timp și toate clasele să fie prevăzute cu manualele trebuincioase. Nu-i permis ca elevii să n'aibă cărți cum la multe școli s'a petrecut în anii trecuți. D-nii directori vor fi personal răspunzători. În Deva cărțile se pot procura de la librăria românească și de la V. Laufer. În județ le veți comanda prin librăriile respective din loc. Rev. școlar: V. Anastasiu.

In atențiunea proprietarilor de automobile!

Benzină cu prețul cel mai ieftin. Specialități de oleiuri pentru automobile. Depozitul „Spidolein“ pentru jud. Hunedoara.
Hermann Mendel Deva, Strada Horea No. 42.

Doi băieți din familie bună

se primesc,
unu în librărie și unu în tipografie.
LIBRĂRIA V. LAUFER, DEVA.

Școala secundară de fete gr. I. Brad.

Concurs.

Se aduce la cunoștință, că la școala secundară de fete gr. I. din Brad, se află vacante 7 burse pentru anul școlar 1925/26.

Aceste burse se obțin numai prin concurs, care va începe în ziua de 11 August.

Nu sunt admiși la examen de cât fiicele de funcționari lipsiți de mijloace.

Brad, la 10 August 1925.

Direcțiunea școlii secundare de fete gr. I. Brad.

134 1 1

Grații, și, ferestri de fier, șuruburi

CINE

voește să-și aranjeze apaduct cameră pentru baie, să se adreseze și cu deplină încredere la firma de 23 ani existentă a lui

Ștefan Szemenyei

din Deva, Str. Principele Carol,

dela care va primi lucru bun, solid și punctuos, pe lângă

prețuri convenabile.

Cereți ofert de prețuri!

147 14 26

Construcții de fier și lăcătușerie!

AVIZ! AVIZ!

Se aduce la cunoștință generală, că

pe ziua de 1 Oct. a. c.

vor fi de

inchiriat

7—8 prăvălii

din imobilul „Central“ ocupat actualmente de Casa Cercuală. Amatorii sunt rugați a se adresa la Banca Decebal Deva. 3 3

PIATA UNIRII
No. 16.

G. LENGYEL, DEVA

PIATA UNIRII
No. 16.

MECHANIC ȘI INTREPRINZĂTOR DE APADUCT

Repar totfelul de mașini cu vapor, motoare de benzină, gaz și ulei brut.

Efăptuesc repede și garantez reparări la mașini (batoze) de treerăț.

Sudetez părți rupte și osii tocite de mașini. — Căptuesc laghere (bocșe)

de aramă, cu cel mai bun metal englezesc. — Efeptuesc cu specialitate

montarea și aranjarea de apaducte. — Primesc montarea de apaducte pentru

orașe, institute și edificii private; canalizari, conducție pentru apă murdară etc.

Pregătesc și moniez băi de abur, aranjamente de băi pentru institute, hotel, spitale.

— Efeptuesc și pentru edificii private, aranjarea și montarea pentru

încălzitul cu vapor, apă caldă și gaz. — Efeptuesc aranjarea camerelor de

baie, conform pretențiilor celor mai moderne. — Pregătesc bazene pentru

apă, țintuite și în rame de vinclu. — Recomand, garantând,

escelentele pompe de apă aspirative și compresive, cu funcționare

dublă, sistem german.

36 14 52

Preliminare pun la dispoziția On. Public fără nici o taxă. — Reclamat fiind, merg și în provincie. La cereri în scris, dau ori ce îndrumări de specialitate.